

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
VII МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«СОЦІАЛЬНО-ЕТИЧНІ ТА ДЕОНТОЛОГІЧНІ
ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ МЕДИЦИНИ»

26-27 ЛЮТОГО 2026 РОКУ

м. Запоріжжя

<i>Іванькова Н.А.</i> ПСИХОЛОГІЧНА ПІДТРИМКА СТУДЕНТІВ У МЕДИЧНОМУ ЗВО, ЯКИЙ ФУНКЦІОНУЄ НА ПРИФРОНТОВІЙ ТЕРИТОРІЇ.....	128
<i>Корнєєва О.М., Смаглюк М.І.</i> ВИКОРИСТАННЯ ДОСЯГНЕНЬ НЕЙРОПСИХОЛОГІЇ ДЛЯ ВИКЛАДАННЯ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	129
<i>Livenko A.I.</i> THE ROLE OF THE PHYSICIAN-EDUCATOR IN THE IMPLEMENTATION OF INNOVATIVE EDUCATIONAL APPROACHES: SOCIO-ETHICAL AND INVESTMENT DIMENSIONS.....	130
<i>Марушко Ю.В., Бойко Н.С.</i> ОСОБЛИВОСТІ ЕФЕКТИВНОГО СПІЛКУВАННЯ ПРИ ВИКЛАДАННІ ПРОПЕДЕВТИЧНОЇ ПЕДІАТРІЇ.....	132
<i>Масік Н.П., Масік О.І.</i> ПРОБЛЕМА ЛІКАРЯ-ВИКЛАДАЧА – ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ ТА ПІДХОДИ ДО ВИКЛАДАННЯ.....	135
<i>Моргуницова С.А., Школова О.П., Дмитрієв В.С., Ганошенко Ю.А.</i> РОЗВИТОК ЦИФРОВИХ КОМПЕТЕНЦІЙ ВИКЛАДАЧІВ ЯК ЗАПОРУКА ФОРМУВАННЯ ЕФЕКТИВНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ ЗВО (НА ПРИКЛАДІ ЗДМФУ).....	138
<i>Пожидаєв Р.А.</i> ПРОБЛЕМА ЛІКАРЯ-ВИКЛАДАЧА – ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ ТА ПІДХОДИ ДО ВИКЛАДАННЯ.....	139
<i>Світлицький А.О., Щербаков М.С., Матвейшина Т.М., Чернявський А.В., Чугін С.В.</i> ВІЗУАЛЬНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ВИКЛАДАННІ АНАТОМІЇ ЛЮДИНИ: СЬОГОДЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....	141
<i>Соляненко О.Л.</i> РОЗВИТОК ТА ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ІДЕЙ В СИСТЕМІ САМОВДОСКОНАЛЕННЯ ВИКЛАДАЧА ЗВО.....	145
СЕКЦІЯ 5. ПРОБЛЕМА ПРОФЕСІЙНОГО ВИГОРАННЯ: «CONSUMOR ALIIS INSERVIENDO»	
<i>Візір В.А., Деміденко О.В., Приходько І.Б., Токаренко О.О., Шолох С.Г.</i> ПРОФЕСІЙНЕ ВИГОРАННЯ ВИКЛАДАЧІВ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ: НАСЛІДКИ ТА ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ.....	147
<i>Звягіна Г.О., Потоцька О.І.</i> ПРОФЕСІЙНЕ ВИГОРАННЯ ВИКЛАДАЧІВ: ФАКТОРИ ВПЛИВУ, МЕТОДИ ПРОФІЛАКТИКИ	148
<i>Кейтлін І.М.</i> ПРОФЕСІЙНЕ ВИГОРАННЯ СЕРЕД ФАРМАЦЕВТІВ: ПРИЧИНИ, НАСЛІДКИ ТА ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ.....	149
<i>Масльоха В.О.</i> ПЕРЕПРАЦЮВАННЯ СТОМАТОЛОГА ЯК БІОЕТИЧНА ПРОБЛЕМА СУЧАСНОЇ МЕДИЦИНИ.....	150
<i>Ольхом'як О.О., Хіміч С.Д., Превар А.П., Фуніков А.В.</i> ПРОФЕСІЙНЕ ВИГОРАННЯ ЛІКАРЯ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	152
<i>Онїщенко Т.Є., Рябокони О.В., Корнієнко О.О.</i> ПРОФЕСІЙНЕ ВИГОРАННЯ ЯК НАСЛІДОК ХРОНІЧНОГО СТРЕСУ: СУТНІСТЬ, ЧИННИКИ РИЗИКУ ТА ТЕОРЕТИЧНІ МОДЕЛІ.....	153
<i>Семеніхіна Є.В., Сердюк Д.Г.</i> ПРОФЕСІЙНЕ ВИГОРАННЯ У ФАХІВЦІВ З ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ: ПРИЧИНИ ТА МЕХАНІЗМИ РОЗВИТКУ.....	158
<i>Shundel T.O.</i> PREVENTION AND WAYS TO OVERCOME PROFESSIONAL BURNOUT FOR TEACHERS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS.....	159

Таким чином, професійне вигорання викладачів залишається актуальною проблемою сьогодення, яка посилюється відповідно до тривання війни в Україні. Серйозне ставлення до цієї проблеми та використання різноманітних методів профілактики сприятиме зменшенню випадків емоційного виснаження, що має призвести до покращення ситуації.

Список використаних джерел

1. Громова Т. Синдром вигорання [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://cgroup.org/uk/sindrom-vigorannya/> Clinical research Ukraine. 2017.
2. Половина українців мають проблеми зі сном [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3958411-polovina-ukrainciv-maut-problemi-zi-snom.html>
3. Сьогодні – Всесвітній день ментального здоров'я [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://mphu.edu.ua/new_6513.html.
4. Центр ментального здоров'я [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://uk.zp.ua/p_1550.html.

ПРОФЕСІЙНЕ ВИГОРАННЯ СЕРЕД ФАРМАЦЕВТІВ: ПРИЧИНИ, НАСЛІДКИ ТА ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ

Кейтлін Ілля Михайлович

кандидат фармацевтичних наук, асистент,

Запорізький державний медико-фармацевтичний університет

Анотація. У тезах розглянуто основні причини розвитку професійного вигорання серед фармацевтів, його психологічні, професійні та соціально-етичні наслідки, зокрема зниження якості фармацевтичної допомоги та мотивації до професійної діяльності. Окрему увагу приділено ролі деонтології, психологічної підтримки та фармацевтичної освіти у профілактиці й подоланні професійного вигорання. Запропоновано можливі шляхи зниження рівня вигорання, спрямовані на збереження професійного здоров'я фармацевтичних працівників та підвищення ефективності їхньої діяльності.

Abstract. The theses examine the main causes of the development of professional burnout among pharmacists, as well as its psychological, professional, and socio-ethical consequences, including a decline in the quality of pharmaceutical care and motivation for professional activity. Particular attention is paid to the role of deontology, psychological support, and pharmaceutical education in the prevention and management of professional burnout. Possible ways to reduce the level of burnout are proposed, aimed at preserving the professional well-being of pharmaceutical professionals and improving the effectiveness of their activities.

Вступ

Професійне вигорання є однією з найактуальніших проблем сучасної медицини та фармації. Фармацевти, як фахівці, що працюють на перетині науки, клінічної практики та соціальної відповідальності, особливо схильні до емоційного виснаження. В умовах війни, економічної нестабільності та високих вимог суспільства до якості фармацевтичної допомоги проблема набуває особливої гостроти.

Причини професійного вигорання серед фармацевтів

- **Високе психоемоційне навантаження:** постійна робота з пацієнтами, які перебувають у стані стресу чи хвороби.
- **Відповідальність за життя та здоров'я:** ризик помилок при відпуску лікарських засобів, консультуванні.
- **Рутинність та монотонність роботи:** повторювані дії, що знижують мотивацію.
- **Недостатня соціальна оцінка професії:** фармацевт часто сприймається як «продавець ліків», а не як медичний фахівець.
- **Військові реалії:** дефіцит препаратів, робота в умовах стресу, небезпеки та нестабільності.

- **Організаційні фактори:** низька заробітна плата, відсутність кар'єрного росту, перевантаження робочими змінами.

Наслідки професійного вигорання

- **Психологічні:** хронічна втома, апатія, депресивні стани, зниження емпатії до пацієнтів.

- **Фізіологічні:** порушення сну, серцево-судинні проблеми, зниження імунітету.

- **Соціальні:** конфлікти в колективі, відчуження від професії, зростання плинності кадрів.

- **Професійні:** зниження якості фармацевтичної допомоги, підвищення ризику професійних помилок.

Шляхи подолання та профілактики

1. Індивідуальні стратегії

- розвиток навичок саморегуляції (медитація, фізична активність, хобі);
- формування професійної ідентичності та усвідомлення значущості своєї ролі;
- баланс між роботою та особистим життям.

2. Організаційні заходи

- оптимізація графіків роботи, запобігання перевантаженню;
- створення умов для професійного розвитку та підвищення кваліфікації;
- впровадження програм психологічної підтримки для фармацевтів.

3. Соціально-етичний вимір

- підвищення престижу фармацевтичної професії в суспільстві;
- формування культури взаємоповаги між лікарями, фармацевтами та пацієнтами;
- державна підтримка фармацевтичної галузі в умовах війни та криз.

Висновки

Професійне вигорання серед фармацевтів є багатофакторною проблемою, що поєднує психологічні, соціальні та організаційні аспекти. Її подолання можливе лише за умови комплексного підходу: від індивідуальної саморегуляції до системних змін у фармацевтичній освіті, організації праці та соціальній політиці.

ПЕРЕПРАЦЮВАННЯ СТОМАТОЛОГА ЯК БІОЕТИЧНА ПРОБЛЕМА СУЧАСНОЇ МЕДИЦИНИ

*Масльоха Владислав Олексійович
аспірант кафедри терапевтичної, ортопедичної
та дитячої стоматології*

*Науковий керівник – Утюж Ірина Геннадіївна, д. філософ. н.,
професор, зав. кафедри суспільних дисциплін,
Запорізький державний медико-фармацевтичний університет*

Актуальність. Сучасна стоматологія функціонує в умовах високої інтенсивності праці, комерційного тиску, постійного технологічного прогресу та значного психоемоційного навантаження на лікаря. Це сприяє поширенню феномену перепрацювання — стану фізичного та морального перевантаження лікаря, що супроводжується виснаженням, зниженням емпатії та ускладненням етичного прийняття клінічних рішень, та емоційним вигорянням як наслідок цього всього. У філософії медицини підкреслюється, що якість медичної допомоги залежить не лише від технологій і мануальних навичок, але й від морального та психологічного стану лікаря, оскільки клінічні рішення є етично, юридично та морально навантаженими та пов'язаними з відповідальністю перед пацієнтом. Для стоматології це питання дуже актуальне через високу точність маніпуляцій, тривалу концентрацію уваги, постійну комунікацію з пацієнтами та високу конкуренцію серед стоматологів.